

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Сафаров Фируз Холназарович дар мавзӯи «Трематодозҳои бештар паҳншудаи чорвои калон ва хурди шохдор дар Тоҷикистони Марказӣ ва Ҷанубӣ», барои дифоъ дар шӯрои диссертатсионии БД.КOA-039, барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ветеринарӣ аз рӯи ихтисоси 02.03.11 - паразитология пешниҳод шудааст

Мубрамии мавзӯ: Паҳншавии бемориҳои инвазионӣ нисбати дигар бемориҳои ҳайвонот, аз ҷиҳати хавфнок ва ташкили чораҳои мубориза бар зидди онҳо, мушкилиҳои ташҳиси сарирӣ вобаста аст, ки дар пайи он талафоти ҳаррӯзаи камшавии маҳсулноқӣ (шир), афзоиши вазни зинда, пашмтарошӣ, аз инкишоф мондани ҷавонаҳо, қисирмонӣ, вайрон шудани иқтидори ирсӣ, паст шудани сифати ғизои гӯшт ва ғайра тассуроти бадшавии некӯаҳволиро ба вуҷуд меорад. Миқдори зиёди барангезандагони бемориҳои инвазиони ба муҳити беруна бароварда шуда, тухму кирминаҳои онҳо биосензоро ҳалалдор карда, ҳолати табиӣ экология ва мувозинати биомассаро вайрон мекунанд. Дар шакли сироятҳои гуногуни омехта дучор шудани ҳайвонот яке аз омилҳои мебошад, ки ба тараққиёти чорвопарвари ҳалал мерасонад. Дар байни гуногунӣ онҳо бемориҳои чорво яке аз ҷойҳои асосиро ишғол мекунанд.

Аз ин рӯ, барои солим нигоҳ доштани чорво дар асоси омӯзиши муфассали эпизоотологияи минтақавӣ паразитҳо стратегия ва тактикаи чораҳои зидди паразитҳоро тартиб додан зарур аст.

Бо назардошти гуфтаҳои боло бояд ба қайд намуд, ки мавзӯи интиҳобнамудаи рисолаи номзодии Ф.Х. Сафаров “Трематодозҳои бештар паҳншудаи чорвои калон ва хурди шохдор дар Тоҷикистони Марказӣ ва Ҷанубӣ”, саривақтӣ буда, аҳамияти муҳими илмӣ амалӣ дорад.

Навгонии илмӣ. Бори аввал баъд аз чандин даҳсолаҳо дар шароити Тоҷикистони Марказӣ ва Ҷанубӣ фауна ва паҳншавии трематодаҳои

чорвои калон ва хурди шохдор дар минтақаҳо ва экосистемаҳои гуногун муфассал таҳқиқ карда шуда, дараҷаи сироятёбии чорвои калон ва хурди шохдор аз трематодаҳо вобаста ба синну сол, фасли сол, инчунин моно- ва полисироятёбӣ ин паразитҳо бо намояндагони дигар синфҳои гиччаҳо ошкор гардид;

Зичии нармбаданҳо - соҳибони мобайнӣ (*Viviparus contectus*, *Limnaea auricularia*, *Lymnaea stagnalis*, *Lymnaea palustris*, *Planorbis planorbis*, *Lymnaea truncatula*, *Fruticicola fruticum*)-и трематодаҳо дар чарогоҳҳои Тоҷикистони Ҷанубӣ муайян карда шуд;

Бори аввал дар ҷумҳурӣ дар шароити озмоишгоҳӣ биологияи барангезандаи фассиолёз (*Fasciola hepatica*) омӯхта шуд;

Дар ҷанбаи муқоисавӣ, самаранокии баланди як қатор маводи зиддигиччавӣ истехсоли ширкатҳои ватанию хориҷӣ дар шароити чорвопарварии чарогоҳӣ муайян ва ба чорводорон тавсия карда шуданд.

Аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот.

Вазъи эпизоотии трематодозҳои чорвои калон ва хурди шохдор дар шароити Тоҷикистони Марказӣ ва Ҷанубӣ вобаста аст аз синну сол ва мавсими сол дақиқ муайян карда шуда, дар асоси таҳқиқоти гузаронидашуда пешниҳодҳои амалӣ ва дастурамали методӣ оид ба «Муолиҷа ва пешгирии гелминтозҳои кавшақунандагон (эпизоотология, ташхис, ва чораҳои мубориза)» таҳия карда шуд, ки онро Хадамоти назорати давлатии байтории Вазорати кишоварзии Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ кардааст.

Гиччаронӣ (дегелминтизатсия)-и банақшагирифташудаи пешгирикунанда ва маҷбурӣ дар шароити кунунии эпизоотии мураккаби бемориҳои гиччавӣ барои нигоҳдории ҳайвонот боқӣ мемонад. Аз ин рӯ, вазифаи аслии илми байторӣ таҳия ва озмудани воситаҳои нави зидди паразитӣ, инчунин такмил додани доруҳои зидди паразитӣ ва ҷустуҷӯи тадбирҳо барои коҳиш додани доруҳо ба нишондиҳандаҳои физиологияи организми ҳайвонот мебошад.

ХУЛОСА

Дар асоси гуфтаҳои боло хулоса намудан мумкин аст, ки таҳқиқоти рисолаи номзиди Сафаров Фируз Холназарович дар мавзӯи «Трематодозҳои бештар паҳншудаи чорвои калон ва хурди шохдор дар Тоҷикистони Марказӣ ва Ҷанубӣ» аз ҷиҳати муҳимият, навгонии илмӣ ва аҳамияти назариявӣ амалӣ, ба талаботҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгу буда, муаллифи он барои ноил шудан ба дараҷаи илмии номзиди илмҳои ветеринарӣ аз рӯйи ихтисоси 03.02.11 - паразитология сазовор мебошад.

Мудири озмоишгоҳи «Омузиши
устувори ва сироятҳои дохили беморхонавӣ»

Муассисаи давлатии «Пажӯҳишгоҳи
тиббӣ профилактикии Тоҷикистон»

Номзиди илмҳои биологӣ

Қаюмова М.У.

Маълумот дар бораи муаллифи тақриз: Қаюмова Мархабо Узақовна, номзиди илмҳои биологӣ (03.02.11 - паразитология), мудири озмоишгоҳи «Омузиши устувори ва сироятҳои дохили беморхонавӣ» Муассисаи давлатии «Пажӯҳишгоҳи тиббӣ профилактикии Тоҷикистон» "Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии Аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734025 Душанбе, Кӯчаи Шевченко 61, тел: +992 900-90-31-21; E-mail: markhabo_kayumova@mail.ru

Имзои М.У.Қаюмоваро тасдиқ мекунам.

Нозири кадрҳои Муассисаи давлатии

«Пажӯҳишгоҳи тиббӣ

профилактикии Тоҷикистон»

Аббосова М.А.

16.09.2024